

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și în conformitate cu art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlul de inițiativă legislativă, proiectul legii cu privire la interpretarea unor norme din Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

- Anexe. 1. Proiectul legii
2. Nota informativă

Deputați în Parlament

Roșca Veronica
Gor Chiriac
Stefanie Cătănoi
Grădinaru Vasile

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.P. Nr.	06
"29"	06 2023
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

**cu privire la interpretarea unor norme din
Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la
funcția de membru în organele de autoadministrare
ale judecătorilor și procurorilor și Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a
judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție**

În temeiul art.66 lit.c) din Constituția Republicii Moldova,
Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.1. – Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.72, art.103), cu modificările ulterioare, se interpretează după cum urmează:

1. În sensul articolului 3 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2) Comisia de evaluare nu este autoritate publică, iar asupra activității ei nu se aplică prevederile Codului administrativ (Cartea întâi și a doua);

2. În sensul articolului 5 alineatul (8) lit. d) și lit. e), membrul Comisiei de evaluare trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

”d) nu a deținut funcția de deputat în Parlament sau de membru al Guvernului, în Republica Moldova, în ultimii 3 ani;

e) nu a făcut parte dintr-un partid politic, în Republica Moldova, în ultimii 3 ani;”

Art. 2. – În sensul articolului 7 alineatul (1) lit. d) și lit. e) din Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 117-118, art. 192), membrul Comisiei de evaluare trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

”d) nu a deținut funcția de deputat în Parlament sau de membru al Guvernului, în Republica Moldova, în ultimii 3 ani;

e) nu a făcut parte dintr-un partid politic, din Republica Moldova, în ultimii 3 ani;”

Art.3. - Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

NOTĂ INFORMATIVĂ

**la proiectul de lege cu privire la interpretarea unor norme din
Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la
funcția de membru în organele de autoadministrare
ale judecătorilor și procurorilor și Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a
judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție**

Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nu prevede în mod expres dacă Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor este sau nu autoritate publică în sensul prevederilor Codului Administrativ. În același timp, mai multe prevederi ale Legii nr.26/2022 indică spre faptul că legislatorul a avut intenția să ofere un statut special Comisiei de evaluare, fără a-i acorda statut de autoritate publică în sensul Codului Administrativ. Pentru a asigura o aplicare corectă a prevederilor Legii nr. 26/2022, se propune pentru adoptare prezentul proiect de lege de interpretare a unor norme din Legile nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Conform art. 7 din Codul Administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public. Conform art. 8 din Codul Administrativ, Regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice. Condițiile legale din aceste prevederi nu sunt întrunite de Comisia de evaluare, căreia legislatorul i-a conferit un statut special prin Legea nr. 26/2022.

Articolul 3 din Legea nr. 26/2022 stabilește obiectul de activitate al Comisiei de evaluare și termenul limitat pentru care se constituie Comisia. Astfel, Comisia de evaluare se constituie pentru perioada efectuării evaluării candidaților la funcția de membru în organele prevăzute la art.2 alin.(1), vacantă la data intrării în vigoare a prezentei legi sau care devine vacantă în termen de 7 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Totodată potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 26/2022 Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

Astfel, reieșind din scopul procesului de evaluare, obiectul și termenul ei limitat de activitate (art. 3 din Legea nr. 26/2022), dar și independența deplină a Comisiei (art.4 din

Legea nr. 26/2022), legiuitorul a atribuit Comisiei un statut special, diferit de statutul unei autorități publice, reglementat în exclusivitate de legea specială și regulamentul său de organizare și funcționare, fără ca asupra activității Comisiei de evaluare să fie aplicabile prevederile Cărilor întâi și a doua din Codul administrativ.

Mai mult, conform prevederilor Legii nr.26/2022, Comisia de evaluare este un organ special ad-hoc, creat pentru o perioadă limitată de timp necesară pentru evaluarea tuturor candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor. Caracterul ad-hoc și perioada de timp limitată pentru care a fost creată Comisia de evaluare reiese clar din art. 3 alin. (2) din Legea nr. 26/2022.

Însăși Legea nr. 26/2022 are o aplicare temporară, aplicându-se până la finalizarea examinării de către Curtea Supremă de Justiție a ultimei contestații depuse împotriva hotărârii Comisiei de evaluare conform art.14 și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 26/2022.

Statutul special ad-hoc al Comisiei de evaluare îi conferă un statut cu totul diferit de cel al unei autorități publice în sensul Codului administrativ. Or, scopul de bază a activității administrației publice este satisfacerea, în mod regulat și continuu, a unor cerințe esențiale, comune întregii colectivități umane, care excedă prin amploarea lor posibilitățile particularilor.

Nu în ultimul rând, este important de a sublinia faptul că în art.4 alin.(2) din Legea nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, legiuitorul a prevăzut expres cu referire la Comisia de evaluare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție următoarele: *Comisia de evaluare nu este autoritate publică în sensul prevederilor Codului administrativ. Activitatea Comisiei de evaluare nu este publică, cu excepțiile stabilite de prezenta lege și de regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de evaluare.* Statutul Comisiei de evaluare stabilite prevăzută de Legea nr. 26/2022, cât și al Comisiei de evaluare prevăzută de Legea nr. 65/2023 trebuie să fie identic.

Cu referire la articolul 2 din proiectul de lege, care propune interpretarea normei art. 7 alin. (1) lit. d) și lit. e) din Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, este de menționat că norma dată stabilește cerințele ce urmează a fi întrunite de către membrii Comisiei de evaluare, printre care interdicția de a deține funcția de deputat sau membru al Guvernului în ultimii 3 ani și interdicția de a fi membru al unui partid politic în ultimii 3 ani.

De remarcat că, Comisia de evaluare a integrității este constituită din 6 membri, 3 dintre care sunt numiți de deputați la propunerea partenerilor de dezvoltare, care pot aplica propriile rigori/cerințe față de potențialii candidați pe care îi propun Parlamentului spre aprobare.

Deși, aparent criteriile care urmează a fi întrunite de membrii Comisiei de evaluare a integrității ar viza ambele categorii („membrii naționali” și „membrii internaționali”), pentru a exclude caracterul echivoc al normei se propune interpretarea acesteia în vederea unei aplicări corecte în conformitate cu voința reală a legiuitorului.

Având în vedere statutul și misiunea Comisiei de evaluare a integrității, legea citată instituie garanția de independență funcțională și decizională a acesteia față de orice

persoane fizice sau juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, inclusiv față de fracțiunile parlamentare și partenerii de dezvoltare, care au participat la desemnarea membrilor acesteia (art.5 din Legea nr. 65/2023). Această abordare indică, în special, asupra evitării unei potențiale influențe a factorului politic în adoptarea deciziilor de către Comisia de evaluare a integrității.

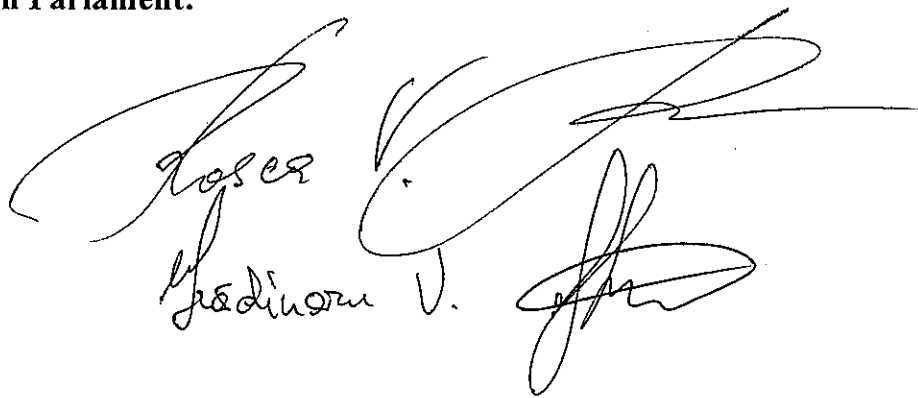
Este evident faptul că calitatea de deputat sau membru al Guvernului într-un stat străin, ori membru al unui partid politic, care este înființat și activează într-un stat străin nu prezintă risc de influență a „membrului internațional” în adoptarea deciziilor în privința subiecților evaluării - cetățeni ai Republicii Moldova.

În contextul descris, prin proiectul de lege se propune interpretarea normei art. 7 alin. (1) lit. d) și lit. e) din Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în sensul concretizării criteriilor aplicabile membrului Comisiei de evaluare, prevăzute la lit. d) și lit. e) analogic criteriului legal prevăzut la lit. f) al aceluiași articol. Prin interpretare se va stabili clar că membrul Comisiei de evaluare nu deține și nu a deținut funcția de deputat în Parlament sau de membru al Guvernului, în Republica Moldova, în ultimii 3 ani și nu a făcut parte dintr-un partid politic, înregistrat în Republica Moldova, ultimii 3 ani.

Adițional, se impune aceeași precizarea prin interpretare a articolului 5 alineatul (8) lit. d) și lit. e) din Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Finalmente, norma urmează a fi interpretată cu bună-credință în sensul în care să producă efecte juridice în spiritul cadrului normativ invocat, ținând cont de calitatea subiectului special implicat în procesul de evaluare.

Deputați în Parlament:

The image shows two handwritten signatures in black ink. The signature on the left is written in a cursive style and includes the name 'Gădinaru V.' written below it. The signature on the right is also cursive and appears to be a different name, though it is not clearly legible.